

Handbol Berga: sis dècades d'anar-hi, anar-hi i anar-hi

Aleix Camprubí Pont

Tot i una trajectòria d'alts i baixos, l'handbol segueix ben arrelat a la ciutat de Berga. Més enllà d'alguna època daurada, la història de l'Handbol Berga no relata un cúmul d'èxits sostinguts en el temps. Tampoc gaires rues de celebració per la ciutat, ni massa nits històriques dins del panorama de l'handbol català. Però sí que és una història plegada de gent amb ganes d'aportar el granet de sorra en un club més que arrelat a Berga, que és des de fa anys un referent esportiu, gràcies a gent que hi han posat «pit i collons» i ganes d'«anar-hi, anar-hi i anar-hi».

Fundats per una subvenció

A principis dels anys seixanta, l'alcalde franquista Joan Noguera encomana la gestió esportiva de la ciutat a Francisco Perona. «En aquella època no podies dir que no», destaca la seva neboda, Sandra Perona. Així, aquesta figura es converteix en un dels impulsors de l'handbol a Berga, en un moment en que l'esport va gaudir d'una més que destacable presència a la comarca, a través de les diferents escoles que el practicaven. La fundació del club l'any 1962 va apuntalar aquest esport a Berga: segons indica la seva neboda, per bé que és una dada que no està confirmada, tot va començar gràcies a una subvenció: «Era un

buscador de cèntims», assegura sobre aquesta figura, que era un miner i professor de gimnàstica, cabdal per a la nostra història. El «corredor», com era conegut, s'ajunta amb gent com Xavier Villegas, Antoni Sabata o Josep Pujals, entre d'altres, per tirar endavant un projecte inicialment sota el nom de Secció de Balonmano del Club Natació Berga. I és que, en aquell moment, la «idea de les elits franquistes» era entendre unitàriament les infraestructures de la piscina i del pavelló, assegura la neboda de Perona. En aquest sentit, les fonts confirmen

Un dels primers equips de l'Handbol Berga.

ARXIU HANDBOL BERGA

que, abans de la fundació, alguns berguedans havien jugat a handbol en nom de la Falange, com a OJE de Berga.

«Anar-hi, anar-hi i anar-hi»

Tot i la fundació l'any 1962, l'Handbol Berga no comença a competir com a club federat fins a la temporada 1966-1967, a Tercera provincial. El curs vinent ja incorpora un equip juvenil i quan aquella generació de joves s'uneix al primer equip arriba la primera generació exitosa: «Vam jugar contra Barça i fins i tot guanyàvem al Granollers», apunta precisament Xavier Villegas, un altre nom rellevant, vinculat al club fins a finals dels vuitanta, ja com a tècnic.

Aquell Handbol Berga va encadenar un parell d'ascensos, gràcies a entrenadors més coneixedors de la disciplina que els seus predecessors. Jordi Subirana, un dels jugadors d'aquella primera fornada, remarca la seriosa tasca al sènior dels germans García, Josep i Paco, mentre Villegas destaca el nom de Josep Farguell, de qui va aprendre les primeres tàctiques i jugades en aquell juvenil. Aquest «grup d'amics» es va desfer al cap de poc perquè molts dels seus components van marxar, fos a Barcelona o a fer la mili, per exemple.

D'aquella època també en va sortir un dels lemes que ha persistit i que darrerament el club n'ha tornat a fer molta bandera. «No en teníem massa idea, tot era pit i collons, i anar-hi, anar-hi i anar-hi», explica Subirana. I és que aquest «anar-hi, anar-hi i

Els capitans i l'àrbitre, abans de l'inici d'un partit al pavelló, en una imatge datada de la temporada 1966-67. ARXIU HANDBOL BERGA

anar-hi», per bé que algunes teories l'atribueixen al tècnic 'Xevit' Soler, va ser un leitmotiv en aquell equip i més enllà, esdevenint un dels lemes del recordat activista Antoni Massagué, jugador d'aquell Handbol Berga. I és que l'equip es va haver d'avesar al joc a còpia d'anar-hi, en un temps en el qual els pavellons com el de Berga eren poc habituals i els jugadors s'aguerrien en pistes de ciment a l'exterior, on el fred esquerdava la pell i molts cops les passades venien acompanyades amb una esquitxada de fang.

Primer gran èxit, en femení

De principis a mitjans dels setanta, el femení va ser el protagonista del club: un grapat de joves van formar el primer equip de dones a la ciutat, provinent de les diferents escoles. I és que cal insistir que l'handbol era un esport de referència a les escoles del Berguedà, d'on sortia una selecció per jugar el Trofeu Sant Jordi. Després d'un bon temps entrenant, quan van començar a competir eren imbatibles: «Guanyàvem de pallissa», recorda una de les jugadores més joves d'aquell conjunt, Montserrat Santandreu. «L'equip guanyava tot el que jugava», explica Àngels Casafont, jugadora d'aquell equip, que va acabar sent internacional. Aquelles noies, segons apunta, era guanyadores gràcies a les ganes i l'actitud. Fins i tot quan competien entre elles a les escoles anaven «a matar»: «No deixàvem perdre cap pilota per res del món, érem molt atlètiques i estàvem físicament dotades». El Campionat d'Espanya del 1975 a

L'equip que va guanyar el Campionat d'Espanya femení de 1975. ARXIU HANDBOL BERGA

Alacant va ser «una prova de foc» de si podrien guanyar fora de Catalunya i la il·lusió les va impulsar a proclamar-se campiones. «Vam dir que, si guanyàvem, tallaríem la barba al Sabata. I ho vam fer», recorda.

Tanmateix, l'èxit d'aquell conjunt va ser fugaç. Van començar a caminar la temporada 71-72, guanyant tot el que van disputar a infantils, cadets i juvenils. La plantilla entrenada per Xavier Villegas i Antoni Sabata va fer pinya i es va convertir en un grup d'amigues, però també es va dissoldre aviat per motius laborals i d'estudis. Com a apunt, aquella esquadra també va tenir un vincle amb el franquisme, ja que van arribar a jugar en nom de la Falange i, com recorda Villegas, la

Xavier Villegas, històric de l'Handbol Berga, en una jugada d'un partit. ARXIU HANDBOL BERGA

copa del Campionat d'Espanya va ser entregada per la germana de Primo de Rivera.

Ascens a Segona nacional: època daurada

Però si un moment de la trajectòria de l'Handbol Berga està ancorat a la història de la ciutat és, sens dubte, l'ascens a Segona nacional del maig de 1987, el punt més àlgid d'aquest esport a casa nostra, i l'època daurada que el va seguir. Després d'anys buscant consolidar l'equip masculí, a partir de 1983 s'encadenen alguns ascensos que porten a un equip de jugadors experimentats amb incorporacions de joves a una categoria que avui equivaldria a la Lliga catalana. El camí va començar liderat per Ramon Solà com a entrenador, però abans de menjar-se els torrons va plegar pel «malestar» generat «a partir de discrepàncies amb un petit grup de jugadors»,

L'afició va ser clau en l'ascens i permanència a Segona, en l'època daurada de l'Handbol Berga.

ARXIU HANDBOL BERGA

segon recull el diari Regió 7 de l'època. El porter Toni Lorente va agafar les regnes i l'equip va seguir el seu bon camí, comptant també amb altres entrenadors durant les temporades a Segona.

Aquell ascens es va aconseguir de manera progressiva, gràcies a aquesta unió entre diferents generacions i una fornada més jove, liderada per Sebastià Expósito, un altre nom històric, lligat des dels 13 anys al club. «El Berga no pot tenir cada any 16 jugadors que comencin, ha d'agafar fornades diferents. Vam encadenar ascensos afegint gent que anava potenciant l'equip. Pràcticament tots érem de Berga», recorda l'ara entrenador del sènior masculí.

Aquella generació de generacions es va consolidar durant un bon grapat d'anys a la categoria i, fins i tot, va fregar un altre ascens. Noves tàctiques com una defensa més oberta i arriscada es van sumar a la gran intensitat que va marcar des del principi aquell sènior històric. Algunes incorporacions de «gent de fora» van aguantar l'equip a la ja anomenada Primera catalana, però va faltar «gent darrere que empaïtés» i l'any 1991 va començar la caiguda perdent la categoria, segons relata aquest gurú de l'handbol berguedà. La falta de relleu va fer que paulatinament l'equip anés perdent gas: «El primer equip anava molt bé, però es va descuidar la base. És el problema històric», lamenta Expósito. No obstant, sí que pujava una

L'Ajuntament de Berga, en una recepció i reconeixement a l'equip de l'ascens de 1987.

ARXIU HANDBOL BERGA

La plaça Sant Pere de Berga rep a l'equip de l'ascens de 1987, que surt al balcó.

ARXIU HANDBOL BERGA

HANDBOL BERGA

ANY DE FUNDACIÓ: 1962

SOCIS: 275

PRESIDENT: Marc Pons

HISTÒRIC DE PRESIDENTS: Joan Rumbo, Miquel Cabra, Ignasi Rafart, Antoni Sabata, Santi Vegas, Vicenç Torer, Josep Lorente, Josep Farguell (gestora), Laura Garcia¹.

JUGADORS FEDERATS: 120

EQUIPS FEDERATS: 9; 2 alevins mixts, 1 infantil mixt, 1 juvenil masculí, 1 juvenil femení, 2 sèniors masculins, 1 sènior femení i 1 màster femení.

PISTA: Pavelló nou d'esports de Berga (722 seients)
- Zona Esportiva Antoni Sabata.

¹Relació elaborada en base a un treball de recerca de Marc Giménez, amb l'ajuda de Dídac Zamora i Anton Sabata.

l'afició des del balcó com autèntics herois. «En aquells moments, l'handbol a Berga pràcticament anava per davant del futbol, era l'esport local», reconeix Villegas.

Al cap d'uns anys d'aquesta celebració, el pas del pavelló de dalt al de baix va accentuar el declivi de la falta de relleu. I és que l'escalfor del públic era clau per a l'equip que va gaudir dels darrers anys al pavelló de dalt, una autèntica caldera que en més d'una ocasió s'havia quedat petit. «És equiparable a l'ambient que hi ha ara», assegura Expósito, reconeixent que el nou pavelló era més fred i que el suflé es va «desinflar». En la línia, Villegas destaca que d'un pavelló «molt calent» i on «el públic estava molt a prop» es va passar a «un pavelló fred». «A l'arquitecte que el va fer li haurien d'haver pres el carnet, hi havia llocs on no es veia la pista», recorda.

«Una travessia pel desert»

Els primers anys d'aquest segle va ser molt complicats per a l'Handbol Berga. Expósito arriba a qualificar de «travessia pel desert» l'època que va del 2000 fins al 2015. Després d'anades i vingudes entre Segona i Tercera, el sènior masculí es va trobar com a únic equip del club i competint a la darrera categoria.

Amb el canvi de segle, els supervivents del juvenil van pujar a reforçar el primer equip i van jugar un parell d'anys amb els més veterans, encara liderats per Expósito, fins que van plegar. L'Handbol Berga es va trobar mancat d'efectius, i va haver de recórrer a jugadors de Guardiola, que es van unir al club, amb Quico Sanz al capdavant com a tècnic, qui va aguantar l'handbol en un moment crític. «Van ser uns anys molt complicats, només hi havia el sènior i hi havia moltes feines per trobar jugadors», reconeix Jordi Subirana fill, que encara segueix en actiu. Després d'alguna bona temporada, on fins i tot es va aconseguir un ascens a Segona catalana a mitja dècada —«Guanyàvem perquè havíem jugat tota la vida i ens agradava molt», recorda 'Subi'—, l'equip va

fornada darrere —que anys més tard es va incorporar en part al primer equip masculí— que apuntava moltes maneres: concretament, un cadet de segon any que va ser Campió de Catalunya i va arribar a rebre el Barça a un pavelló de dalt ple fins la bandera.

El jugador número vuit i el canvi de pavelló

Si en una cosa coincideix tothom és en que l'afició de l'època era el jugador número vuit. Molts aficionats es desplaçaven per fer costat a l'equip als partits importants i l'ascens es va celebrar sense miraments: una corrua de cotxes van recórrer un centre de la ciutat farcit de banderes i cops de botzina, i els jugadors van ser rebuts a l'Ajuntament i van saludar a

Plantilla del Campionat Espanya femení (1975)

JUGADORES:

Manoli Cabrera
Àngels Casafort
Neus López
Carme Rioja
Carme Boixader
Teresa Siles
Rosabel Vilalta,
Pilar Martíne
Montserrat Santandreu

ENTRENADORS:

Xavi Villegas
Antoni Sabata

Plantilla de l'ascens a Segona nacional masculina (1987)

JUGADORS:

Antoni Lorente
Ramon Serra
Francesc-Xavier Macarro
Jaume Bullich
Gaspar Esteban
Manuel Mendoza
Antoni Jiménez
Sebastià Expósito
Antoni Pujol
Joan-Manuel Moral
Manuel Silero
Manuel Jiménez
Ferran Garcia
Joan Massanés
Carles-Manuel Nieto
Jaume-Xavier Casals

ENTRENADORS:

Antoni Lorente
Santiago-Manuel Vegas
Josep Maria de Arribas

Plantilla actual de Segona catalana masculina (2021)

JUGADORS:

Arnau Verdaguer
Arnau Viladrich
Arnau Pons
Enric Pujols
Gerard Remolà,
Joan Serarols
Jordi Vila
Jordi Subirana
Jordi Rafart
Josep Fornell
Marc Montes
Nil Casadesús
Ramon Candàliga
Ramon Caballé
*Amb fitxa del B: Albert Cardona, Dani Duran, Eloi Simon, Eric Marín, Esteve Corominas, Guillem Pont.

ENTRENADORS:

Sebastià Exposito
Sergi Hernández

Plantilla actual de Segona catalana femenina (2021)

JUGADORES:

Tammuna Namgaladze
Júlia López
Núria Solà
Ariadna Bessa
Iraide Arcos
Jordina Vall
Inara Millan
Tanit Rovira
Oria Quirós
Mònica Duran
Clàudia Pastor
Laura Porto
Júlia Hermsilla

ENTRENADOR:

Jordi Noé

anar de cap a caiguda. El descens fins a Quarta i la falta de jugadors van minvar l'ànim d'un club que no va trobar un bri d'esperança fins a la segona dècada del segle, amb una nova fornada de joves jugadors.

Objectiu, consolidar-se a Segona

Després d'anys en terra de ningú, l'Handbol Berga es troba avui en un moment on els resultats acompanyen. L'objectiu és mantenir el sènior masculí a Segona catalana i consolidar l'estructura i els equips de la base. Amb l'arribada de la junta liderada per Marc Pons, ara farà quatre anys, s'ha apostat amb convicció per la base i per un estil de joc transversal que ha portat els seus fruits: «El 'Sebas' seria el Cruyff de l'Handbol Berga, és qui posa els fonaments», destaca el president.

Acompanyat de Sergi Hernández, Expósito ha consolidat un equip que ha assolit l'ascens a Segona catalana, sent l'equip que més s'ha acostat a aquell èxit històric, tant pel joc i resultats com en la repercussió, el que s'ha traduït en un gran ambient al pavelló de la Zona Esportiva Antoni Sabata. Tot i això, per l'actual

Un dels equips més recents de l'Handbol Berga, després d'un partit.

ALEX CAMPRUBÍ PONT

entrenador és impensable seguir pujant; ara toca consolidar-se a la categoria: «L'Handbol Berga actual és el mirall pels nanos que puguin pujar i jugar, la clau és mantenir-nos a Segona», ja que el treball en la base és «el pas endavant» que s'ha fet, defensa. Per l'entrenador, al llarg de la història «hi ha hagut grans juntes i gent

molt treballadora», però ha costat impulsar la base com actualment. A les portes de celebrar seixanta anys, veurem si en un futur no molt llunyà l'«anar-hi, anar-hi i anar-hi» es tradueix en guanyar, guanyar i guanyar.

Alex Camprubí Pont